

Vitenskapsmuseet
Seksjon for arkeologi
og kulturhistorie

RAPPORT

Arkeologisk undersøkelse i forbindelse med reguleringsplan for Hollingsbukta, Aukra kommune, Møre og Romsdal, 2008.

SAKSTITTEL	Hollingsbukta
PROSJEKTLEDER	Anne Haug
FYLKE	Møre og Romsdal
FYLKESNR.	15
KOMMUNE	Aukra
KOMMUNENR.	47
GÅRDSNAVN	Hollingen
GNR. BNR.	15/4
KULTURMINNETYPE	Dyrkningslag, ardspor, stolpehull, ildsteder og nedgravninger
ANT. VEDLEGG	5
UTM	6962155x 397263y (Euref89 32N)
DATERING	Førromersk jernalder – nyere tid
KARTSKAPNR.	7967-7968

RAPPORT VED

Raymond Sauvage
2009

Innhold:

1 INNLEDNING	1
1.1 SAMMENDRAG AV UTGRAVNINGENS RESULTAT	2
1.4 LOKALT TOPOGRAFI OG REGISTRERINGSRESULTAT	2
1.6 TIDSRØM OG DELTAGERE	2
1.7 PRAKTISK OPPLÈGG	3
1.9 VÆR	3
2 METODE OG DOKUMENTASJON	3
2.2 INNMÅLING	3
2.4 SNITTING/PROFILER	3
2.5 FOTOGRAFERING (FOTOLISTER VEDLEGG 1)	3
2.6 TEGNING	3
3. UNDERSØKELSE OG RESULTATER	4
3.1 AVDEKKINGENS FORLØP OG INNLEDENDE OBSERVASJONER	4
3.2 OBSERVASJONER.....	5
3.2.1 <i>Dyrkningslag</i>	5
3.2.2 <i>Strukturer (tegninger vedlegg III.3)</i>	7
4 SAMMENFATTEDE VURDERING	10
LITTERATUR	11

Vedlegg:

I.a. Fotoliste

I.b. Fotoark med kontaktkopier

II. Funnliste

III. Tegninger

III.a. Plantegning hele feltet

III.b. Profilutsnitt 1-3

III.c. Strukturer plan og profil

4. Utskrift av feltdagbok

Figurliste:

Figur 1 Lokalisering av utgravningsfeltet. Kartgrunnlag Kartverket. Utarbeidet ved RS	1
Figur 2 Plantegning over avdekt område. RS.	4
Figur 3 Profilutsnitt 3 med uttaksted for pollenprøver og 14C dateringer. RS.....	7

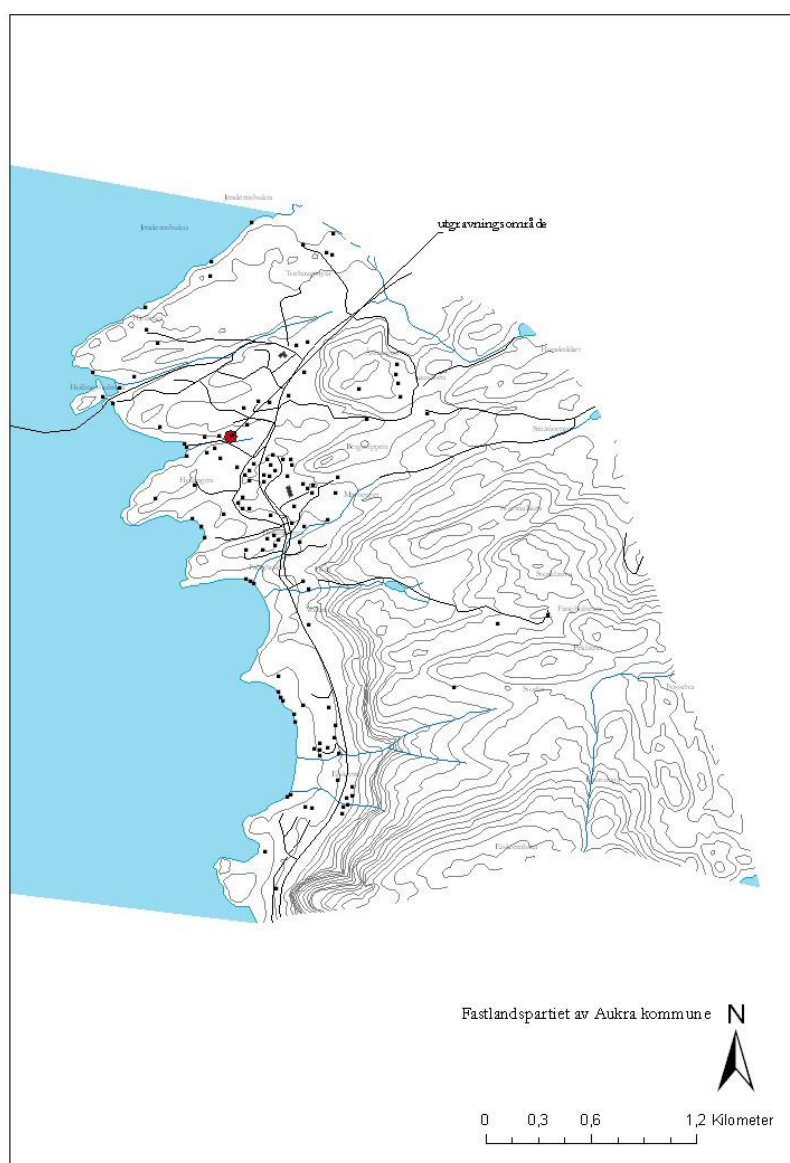
Tabeller:

Tabell 1 Oversikt over feltpersonell og timeforbruk	2
Tabell 2 Liste over originaltegninger, Arkivnummer viser til nummer i kartskap, topografisk arkiv Vitenskapsmuseet	3
Tabell 3 Oversikt over 14C dateringer	7

1 Innledning

I november 2008 ble det utført en arkeologisk undersøkelse av dyrkningsspor og mulige strukturer på Hollingen gnr 15, Aukra kommune i Møre og Romsdal. Bakgrunnen var arkeologiske registreringer ved Kulturavdelinga i Møre og Romsdal Fylkeskommune (Mokkelbost 2008), som ble gjort i forbindelse med utarbeidingen av reguleringsplanen for Hollingen B 16 og B16b.

De gjennomførte arkeologiske undersøkelsene omfater kun en mindre del av det opprinnelige regulerte området. Etter en økonomisk vurdering av kostnadene ved de arkeologiske undersøkelsene veid opp mot inntjening på salg av boligene, anså tiltakshaver det som lite økonomisk å gjennomføre hele den opprinnelige planen. I oktober 2008 ble det vedtatt en todeling av den opprinnelige planen, og det ble bestemt at de arkeologiske undersøkelsene kun skulle omfatte en mindre del. Det resterende område var ment å undersøkes i en senere omgang, men etter samtaler med tiltakshaver ble det klart at det øvrige området ikke vil bli utbygget.

Figur 1 Lokalisering av utgravningsfeltet. Kartgrunnlag Kartverket. Utarbeidet ved RS

1.1 Sammendrag av utgravningens resultat

Novemner 2008 ble det gjennomført en mindre arkeologisk undersøkelse ved Hollingsbukta i Aukra kommune. Med gravemaskin ble det avdekket et areal på 185 m². I massene over steril grunn gjorde vi observasjoner som ble tolket som spor etter tidligere dyrkning.

Vegetasjonshistoriske undersøkelser (pollen- og makrofosilanalyse) fra massene antyder en utvikling fra englandskap, via beiting så dyrkning. Det eldste laget ble datert til Førromersk jernalder. Det ble påvist kornpollen av hvete i de eldste dyrkningslagene og bygg i de yngre. I topp av steril grunn ble det funnet strukturer som ildsteder, nedgravninger og mulige ardspor, som viser til aktivitet på stedet forut for beite og dyrkningsperioden.

1.4 Lokalt topografi og registreringsresultat

Det undersøkte området var i en sørvendt skråning på et østvest-orientert høydedrag, ca ?? m nordøst for en nyoppført enebolig. På toppen av høydedraget var det et fall parti med eneboliger. Herfra skrådde terrenget bratt ned mot sør, før det flater noe ut der utgravningsfeltet lå. Ovenfor det undersøkte området var skråninga bevokst med kratt og løvskog. Fra utgravningsfeltet var det god utsikt mot husene på gården, og utover landskapet fra sørvest til sørøst. Veien ned til Hollingsbukta gikk 50 m sør for feltet.

Registreringen ble gjennomført som maskinell sjaktning innen et område på ??m² på tidligere dyrkamark. Totalt ble det åpnet 13 sjakter, A-K innen reguleringsområdet. Våre undersøkelser omfattet området fra like vest for sjakt A og stanset like før sjakt B og C. Innen det registrerte området ble det påvist flere mulige forhistoriske dyrkningslag og en del strukturer, blant annet en kokegrop. Registratoren mente å kunne påvise to forhistoriske åkerlapper. En på ca 100x20 m og en mindre på 10x3 m. Begge åkerlappene lå delvis innenfor området som behandles i denne rapporten (figur ?). Totalt ble det funnet 9 mulige strukturer. To, et mulig stolpehull/steinopptrekk og en mulig kokegrop, lå i sjakt A som ble omfattet av våre undersøkelser.

1.6 Tidsrom og deltagere

Undersøkelsen foregikk i tidsrommet 3. til 12. november 2008. Forsker Anne Haug var prosjektleder. Raymond Sauvage var feltleder med ansvar for daglig arbeid og etterarbeid/rapport.

Tabell 1 Oversikt over feltpersonell og timeforbruk

Feltpersonale	Timeverk pr uke		
	45	46	Timeverk
Raymond Sauvage (feltleder)	37,50	15,00	52,5
Lotten Haglund (feltass.)	37,50	15,00	52,5
totalt timeverk:			105

Totalt ble det brukt 105 timeverk. Gravemaskinfører og maskinentreprenør var Bjørnar Lie som deltok med til sammen ca et halvt dagsverk.

1.7 Praktisk opplegg

Vi benyttet hvile- og sanitærbrakke på området som tilhørte tiltakshaver.

1.9 Vær

Været var gjennom perioden stort sett bra. Noe nattefrost gjorde at feltet om morgenen var fryst til ved et par anledninger. Utgravningen skjedde sent på året, noe som førte til at vær og lysforhold påvirket utgravningsarbeidet. Størst hinder var mangel på dagslys som kortet inn arbeidsdagen. Mangel på lys morgen og ettermiddag, samt lav sol på formiddag gjorde det vanskelig å se lagskiller og strukturgrenser.

2 Metode og dokumentasjon

Utgravningen ble gjennomført som maskinell falteavdekking. Totalt avtorvet areal var 185 m². Av tidsmessige hensyn ble det kun tid til å undersøke eventuelle dyrkningslag over steril undergrunn i profil. Til dette arbeidet satte vi igjen en profilbenk under avtorvinga som delte utgravningsfeltet i to. De to delene blir her omtalt som vest- og østfeltet. For alle kontekster og strukturer ble det utfylt et skjema med beskrivelse samt tegning i plan og eventuelt profil (vedlegg??).

2.2 Innmåling

All oppmåling ble utført med GPS fra Leica. Det anvendte GPS-utstyret er av typen Leica GPS System 500 som kan utføre oppmåling med centimeternøyaktighet. Vi benyttet egen referansestasjon som ble satt på et punkt som ble innmålt av landmåler Harald Buseth ved firmaet Buseth AS.

2.4 Snitting/profiler

Strukturer ble undersøkt både med snitting og tømning. Ved tømning ble først den ene halvdel gravd slik at profilen kunne dokumenteres før den andre halvdel ble tømt.

2.5 Fotografering (fotolister vedlegg 1)

2.6 Tegning

Plan og profiltegninger ble utført på A3 tegnefolie. I alt foreligger det 2 ark, ett ark kan inneholde flere tegninger, for eksempel både plan- og profiltegninger. Nærmere beskrivelse i tabellen nedenfor. Reintegning er gjort digitalt i programmet Adobe Illustrator CS2 (reintegninger vedlegg 6). Utgravningsskjema med plan og profiltegninger av undersøkte strukturer er vedlagt originalrapporten som foreligger i top.ark.. Vitenskapsmuseet.

Nr.	Beskrivelse	Kartskapnr.
1	Profilutsnitt 1,2,3 og 5, og plan over mulige ardspar	7967
2	Profilutsnitt 4	7968

Tabell 2 Liste over originaltegninger, Arkivnummer viser til nummer i kartskap, topografisk arkiv Vitenskapsmuseet

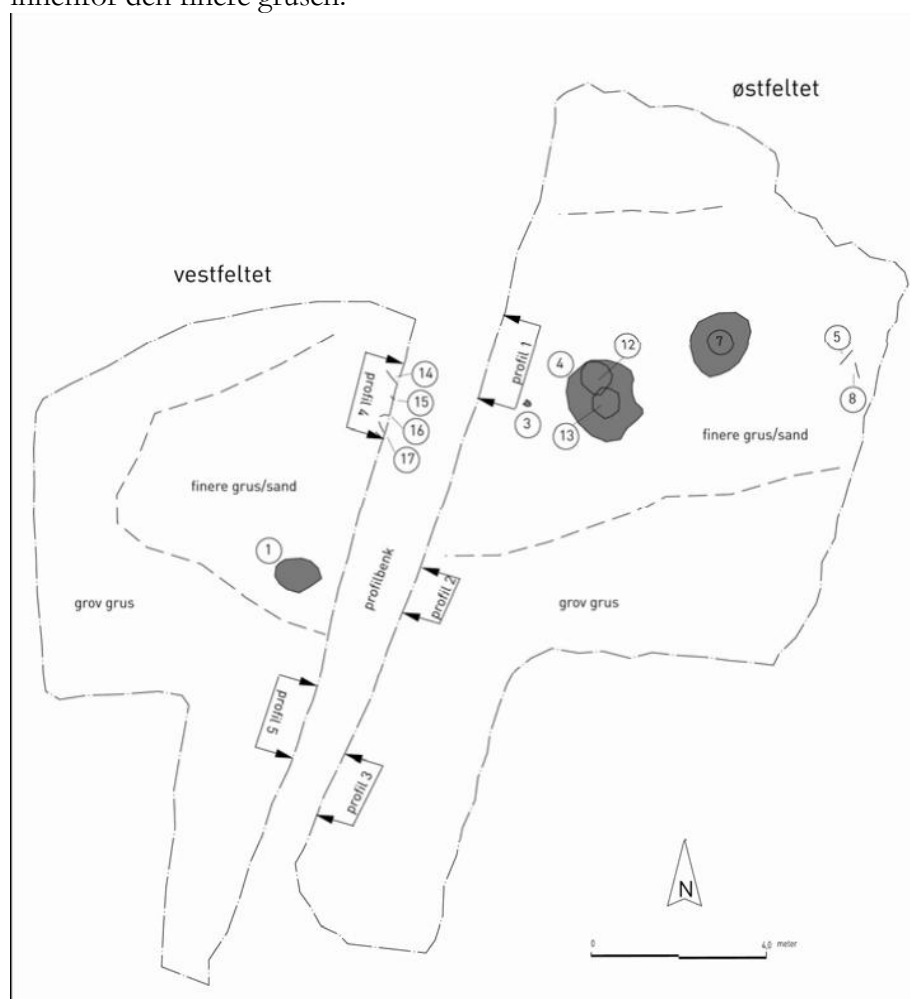
3. Undersøkelse og resultater

3.1 Avdekkingsingenens forløp og innledende observasjoner

Avdekking med gravemaskin tok til nordvest på undersøkelsesområdet. For å få en gjennomgående profilbenke utførte vi avdekkingen i to omganger. Først ble et felt åpnet vest for søkesjakt A, hvor vi satte igjen en ca 0,5 m benk mellom det avdekte feltet og søkesjakten. Deretter avdekket vi området fra søkesjakten og vestover. Avdekkingen resulterte i to avdekte felt med en nord-sørgående profilbenk mellom, totalt 185 m².

I øvre del av feltet inneholdt matjorda og underliggende dyrkningslag mye større kampestein. Dette gjorde det svært vanskelig å komme ned på undergrunnen de første to meterne fra nordsiden. Under registreringen ble dette steinete laget tolket som et eget dyrkningslag/åker nord på feltet, og det ble ikke gjort forsøk på å gå gjennom laget med gravemaskin. På østfeltet lyktes vi å komme ned under steinlaget, og det var mulig å følge undergrunnen to meter inn under laget før innsig av vann gjorde at vi avbrøt. En struktur (7) lå inn under dette laget, og viser at det steinholdige laget var sekundært deponert, trolig som følge av nedsig fra skråningen ovenfor feltet. Under avdekking observerte vi et mørkebrunt dyrkningslag i plan. På vestfeltet avdekte vi deler av dette i plan før det ble fotografert og fjernet.

Undergrunnen besto av rødbrun grus. Grusinnholdet var størst og med grovest struktur i kantene av feltet, mens området i midten hadde noe finere grus. De fleste observerte strukturer lå innenfor den finere grusen.

Figur 2 Plantegning over avdekt område. RS.

3.2 Observasjoner

3.2.1 Dyrkningslag

Før vi kom ned på undergrunnen observerte vi et mørkebrunt lag. Dette var forventet etter observasjoner gjort under registrering. Av tidsmessige hensyn hadde vi kun tid til å observere laget i profil, selv om et mindre område ble avdekket i plan under arbeidet med gravemaskin. Observasjoner av dyrkningslaget ble gjort i hovedprofilbenken. Tidsbruk og øvrige prioriteringer gjorde at vi kun hadde tid til å rense fram og dokumentere deler av profilen. Vi valgte ut tre områder på østsiden, øverst, i midten og nederst på benken. I tillegg ble det renset fram og dokumentert do steder på motsatt (vest) side av profilen. Delene er nummerert fra 1 til 5, hvor nr 1 – 3 lå på østsiden (østvendt) og 4-5 på vestsiden (vestvendt) (figur?). For fullstendige profiltegninger se vedlegg

Profil 1

Lag	tykkelse	beskrivelse	tolkning
1-1	20 cm	gresstorv	
1-2	10-15 cm	løs sandjord	nyere tids dyrkningslag
1-3	10-20 cm	sandholdig brun silt	
1-4	10-20 cm	fetere sandholdig silt	
1-5	10-15 cm	fet brun silt	
1-6	5-10 cm	fet sand og leireholdig brun silt med noe trekull	forhistorisk dyrkningslag
1-7	10-20 cm	Rødbrun fet og sandholdig silt	forhistorisk dyrkningslag / overgangshorisont
1-8	10-15 cm	fet gråbrun kullholdig leire og sandholdig silt	forhistorisk dyrkningslag
1-9		rødbrun grus	undergrunn

I profilutsnitt 1 var det mulig å observere ett, kanskje to forhistoriske dyrkningslag (lag 6 og 8). De to lagene skilles av ett rødere fett sandholdig siltlag (lag 7). Laget kan tolkes som et skille mellom lag 6 og 7, slik at det kan observeres to faser med dyrkning, eller det kan ses som en horisont mellom lag 6 og 8. Lag 6 var bare til stede som et tynt lag i en avgrensa del av profilen, og jeg ser det som sansynlig at lag 6 og 7 skal tolkes som samme dyrkningsfase.

Profil 2

Lag	tykkelse	beskrivelse	tolkning
2-1	20 cm	gresstorv	
2-2	10-20 cm	løs jord	nyere tids dyrkningslag

2-3	10-15 cm	brun sandjord	forhistorisk dyrkningslag
2-4	12-20 cm	lysere gråbrun silt med noe grus/småstein	
2-5	10 cm	Fet kull og sandholdig silt	
2-6	10-15 cm	Fet kull og sandholdig silt. Inneholder en del småstein.	
2-7		rødbrun grus	

Profilutsnitt 2 viser samme tendens med moderne dyrkningslag øverst, og eldre mulige forhistoriske i bunn. Lag 5 og 6 tolkes som eldre dyrkningslag, med innhold av trekull og stein. Lagene er like observasjonene i profilutsnitt 1. Også her er det to lag, men det er usikkert om de skal tolkes som to separate lag eller horisonter av det samme laget. Nedsig av grus og stein under forhistorisk pløying kan ha gjort nedre del av laget mer steinholdig, slik at vi ikke kan snakke om to separate lag. Jeg anser det som sannsynlig at lag 5 og 6 er horisonter av samme lag.

Profil 3

Lag	tykkelse	beskrivelse	tolkning
3-1	15-20 cm	gresstorv	moderne dyrkningslag
3-2	5-15 cm	løs jord med grus og småstein	
3-3	5-10 cm	tørr brun silt	
3-4	10-12 cm	fet klebrig silt	
3-5	5-15 cm	fetere klebrig silt	
3-6	10-30 cm	Mørkere kullholdig silt. Inneholder mye småstein og grus.	forhistorisk dyrkningslag
3-7		rødbrun grus	

Profilutsnitt 3 viser nyere tids dyrkningsaktivitet i toppen (lag 1-5), og eldre forhistorisk dyrkning i bunn (lag 6). En forskjell fra profilutsnitt 1 og 2 er at det er en betydelig større andel stein i det forhistoriske dyrkningslaget. Utsnitt 3 lå nederst i skråningen, og det er ikke urimelig å tolke større ande av stein som resultatet av nedsig under pløying i skråningen, slik at det har blitt en åkerreineffekt.

Profil 4 og 5

Profilutsnittene 4 og 5 lå på motsatt side av profilbenken (vestvendte). De viste samme tendens som utsnitt 1-3 med et kullholdig mørkere dyrkningslag i bunn og nyere tids dyrkning over. Det nederste utsnittet viser i likhet med utsnitt 3 at det er høyere innhold av stein i dyrkningslaget mot bunnen av skråningen.

2170+/-40 BP Kalibrert BC345-165

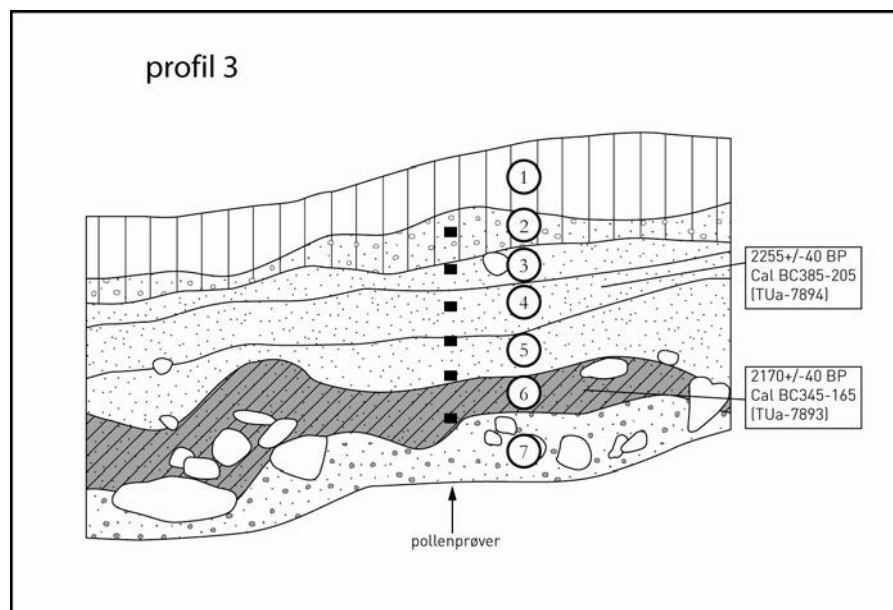
Datering

Det ble innsendt to dateringer fra profilutsnitt 3, lag 6 og lag 4.

Tabell 3 Oversikt over 14C dateringer

Lag	Lab.ref.	Datering
3-6	TUa-7893	2170+/-40 BP Kalibrert BC345-165
3-4	TUa-7894	2255+/-40 BP Kalibrert BC385-205

Det er bemerkelsesverdig at det nederste og eldste laget, lag 6, fikk yngre datering enn lag 4. Det skal imidlertid bemerkes at det er 140 års overlappning mellom de to dateringene, dersom vi ser på kalibrert alder.

Figur 3 Profilutsnitt 3 med uttaksted for pollenprøver og 14C dateringer. RS.

Botaniske prøver

Vi vektla uttak av vitenskapelig prøvemateriale for videre analyser av dyrkningsaktivitet samt datering av aktiviteten. Fra profilutsnitt 3 er det tatt ut ut pollenprøver hver 10. cm fra bunn til topp. Formålet er å forsøke å kartlegge den lokale dyrkningshistorien. Det ble også tatt ut to makrofossilprøver for å få dateringsmateriale for å tidfeste pollenprøvene, samt å kunne inneholde informasjon om hva som har blitt dyrket.

Resultatet fra de botaniske prøvene foreligger i egen rapport (Solem 2009). Makrofossil og pollenprøver ser ikke ut til å bekrefte at lag 6 i profil 3 er et dyrkningslag. Både makrofossil og pollenanalysen fra laget antyder gressdominert engvegetasjon. Fra lag 5 og 4 er det klare indikasjoner på beiting. Pollenprøvene fra lag 4, 3 og 2 bekrefter at disse lagene er dyrkningslag. Av kornpollen forekommer hvete i lag 4 og 3, og bygg i lag 2.

3.2.2 Strukturer (tegninger vedlegg III.3)

1

Beskrivelse: I plan en sirkulær nedgravning med enkelte kantete mulig skjørbrante steiner med største diameter 80 cm. Snittet har en noe uregulær avrunda form med et lite lag med fet sandholdig silt i vest og hovedfyll med fet sandjord og noe trekull.

Datering: Strukturen lå nedskåret i undergrunnen under overliggende dyrkningslag. Det nederste laget er datert til midten av Førromersk jernalder. Strukturene i undergrunnen er trolig eldre enn dette, trolig bronsealder/tidlig førromersk jernalder.

Tolkning: Strukturen minner ikke om kjente arkeologiske kontekster/kulturminnetyper. Strukturen kan være en menneskeskapt nedgravning med ukjent funksjon, men vi kan ikke utelukke naturlig opprinnelse.

2 – utgår

2 utgår da det ikke kan tolkes som kulturspor.

3

Beskrivelse: I plan avrundet buet nordlig halvdel og flat sørlig del med diamter ca 18 cm. 14 cm dypt kutt med flat bunn og rette/noe buete skrå vegger. Fyllmassen besto av fet mørk torvaktig sandjord med enkelte gruspartikler.

Datering: Lå under lag datert til førromersk jernalder i topp av steril grunn. . Da vi ikke hadde mulighet til å observere lagene over steril i plan, vet vi ikke om strukturen har skåret gjennom dette. Fyllmassen skilte seg fra andre strukturer, og virket løs og torvaktig. Vi mener at det foreligger en stor sannsynlighet for at strukturen er av nyere dato.

Tolkning: Strukturen tolkes som et stolpe/pålehull av nyere dato.

4 (inkludert 12 og 13)

Beskrivelse: I plan en ca 160x150 cm ujevn form. Fylt med fet mørk masse bestående av kullholdig silt med enkelte skjorbrente stein. Mest stein lengst i nord med størrelse 10-15 cm, øvrig stein var 5 cm eller mindre. I bunn varmepåvirket utfelling med mye skjorbrent stein. Ved snitting ble det klart at strukturen besto av to nedgravninger (12 og 13).

12: Var den nordre av de to nedgravningene, og hadde diamter på ca 60 cm og dybde omtrent 11 cm.. Strukturen var ikke mulig å se i plan, men kom tydelig fram i snitt. Fyllet var av samme sort som beskrivelsen for den samla strukturen.

13: Var den søndre av de to nedgravningene. Ikke mulig å se i plan, men kom fram i snitt og ble skilt ut i profilen. Diamter var ca 60 cm med dybde omtrent 9 cm. Fyllet var av samme sort som beskrivelsen for den samla strukturen.

Datering: Strukturen lå nedskåret i undergrunnen under overliggende dyrkningslag. Det nederste laget er datert til midten av Førromersk jernalder. Strukturene i undergrunnen er trolig eldre enn dette, trolig bronsealder/tidlig førromersk jernalder.

Tolkning: Strukturen(e) tolkes som to ildsteder, enten samtidige eller brukt med kort tids mellomrom.

5 (ardsporområde 2)

Beskrivelse: 40 cm lang og 5 cm bred og 1 cm dyp fure, utvides til en rund form i nord-enden. Mørkt kullholdig fyll – likt dyrkningslaget over. U-formet snitt.

Datering: Strukturen lå nedskåret i undergrunnen under overliggende dyrkningslag. Det nederste laget er datert til midten av Førromersk jernalder. Strukturene i undergrunnen er trolig eldre enn dette, trolig bronsealder/tidlig førromersk jernalder. Dersom dette er et ardsportør bør det antas å ha sammenheng med dyrkningslaget og den første dyrkingen av området, og dateres samtidig med dette. Det er viktig å huske at strukturen kan være skåret ned gjennom overliggende lag, og beliggenheten i topp av steril behøver ikke være stratigrafisk signifikant.

Tolkning: Vi tolker strukturen som en rest av et ardsportør. Grunnen til at lite var bevart var den grove undergrunnen. U-formet snitt og fyllmasse lik det overliggende dyrkningslaget underbygger en slik tolkning.

6 – utgår

6 utgår da det ikke kan tolkes som kulturspor.

7

Beskrivelse: Oval grunn nedgravning ca 170x110 cm og dybde 10 cm. Fett mørkebrunt siltholdig fyll med noe trekull og en del skjørbrent stein. Under opprensning ble det funnet et mindre stykke slagg.

Datering: Strukturen lå nedskåret i undergrunnen under overliggende dyrkningslag. Det nederste laget er datert til midten av Førromersk jernalder. Strukturene i undergrunnen er trolig eldre enn dette, trolig bronsealder/tidlig førromersk jernalder.

Tolkning: Kullholdig fyll og skjørbrent stein gjør at strukturen tolkes som et ildsted/bål plass. Vi mener strukturen ikke er en kokegrop grunnet for lite skjørbrent stein og liten dybde.

8

Beskrivelse: 30 cm lang og 5 cm bred fure med dybde 2 cm. Trekullholdig mørkt fyll – likt overliggende dyrkningslag. Antydning til V-formet snitt.

Datering: Strukturen lå nedskåret i undergrunnen under overliggende dyrkningslag. Det nederste laget er datert til midten av Førromersk jernalder. Strukturene i undergrunnen er trolig eldre enn dette, trolig bronsealder/tidlig førromersk jernalder. Dersom dette er et ardspor bør det antas å ha sammenheng med dyrkningslaget og den første dyrkingen av området, og dateres samtidig med dette. Det er viktig å huske at strukturen kan være skåret ned gjennom overliggende lag, og beliggenheten i topp av steril behøver ikke være stratigrafisk signifikant.

Tolkning: Vi tolker strukturen som en rest av et ardspor. Grunnen til at lite var bevart var den grove undergrunnen. Formen i snitt og fyllmasse lik det overliggende dyrkningslaget underbygger en slik tolkning.

9-10 utgår

11 - utgår

11 utgår da det ikke kan tolkes som kulturspor.

12

Se beskrivelse under 4.

13

Se beskrivelse under 4.

14

Beskrivelse: 1 m langt, 10 cm bred og 5 cm dyp fure. Orientert øst-vest. Fyllet besto av mørk kullholdig masse – lik det overliggende dyrkningslaget.

Datering: Strukturen lå nedskåret i undergrunnen under overliggende dyrkningslag. Det nederste laget er datert til midten av Førromersk jernalder. Strukturene i undergrunnen er trolig eldre enn dette, trolig bronsealder/tidlig førromersk jernalder. Dersom dette er et ardspor bør det antas å ha sammenheng med dyrkningslaget og den første dyrkingen av området, og dateres samtidig med dette. Det er viktig å huske at strukturen kan være skåret ned gjennom overliggende lag, og beliggenheten i topp av steril behøver ikke være stratigrafisk signifikant.

Tolkning: Strukturen kan tolkes som rest av et ardspor. Grunnen til at lite var bevart var den grove undergrunnen. Formen i snitt og fyllmasse lik det overliggende dyrkningslaget underbygger en slik tolkning.

15

Beskrivelse: 15 cm langt, 6 cm bred og 3 cm dyp fure. Orientert øst-vest. Fyllet besto av mørk kullholdig masse – lik det overliggende dyrkningslaget. Fortsatte inn under hovedprofilen.

Datering: Strukturen lå nedskåret i undergrunnen under overliggende dyrkningslag. Det nederste laget er datert til midten av Førromersk jernalder. Strukturene i undergrunnen er trolig eldre enn dette, trolig bronsealder/tidlig førromersk jernalder.

Dersom dette er et ardsplor bør det antas å ha sammenheng med dyrkningslaget og den første dyrkningen av området, og dateres samtidig med dette.

Tolkning: Strukturen kan tolkes som rest av et ardsplor. Grunnen til at lite var bevart var den grove undergrunnen. Formen i snitt og fyllmasse lik det overliggende dyrkningslaget underbygger en slik tolkning.

16

Beskrivelse: 25 cm langt, 8 cm bred og 5 cm dyp fure.. Krokete form. Fyllet besto av mørk kullholdig masse – lik det overliggende dyrkningslaget. Fortsatte inn under hovedprofilen.

Avslutningen i sørvest var brutt på grunn av et steinopptrekk.

Datering: Strukturen lå nedskåret i undergrunnen under overliggende dyrkningslag. Det nederste laget er datert til midten av Førromersk jernalder. Strukturene i undergrunnen er trolig eldre enn dette, trolig bronsealder/tidlig førromersk jernalder. Dersom dette er et ardsplor bør det antas å ha sammenheng med dyrkningslaget og den første dyrkningen av området, og dateres samtidig med dette. Det er viktig å huske at strukturen kan være skåret ned gjennom overliggende lag, og beliggenheten i topp av steril behøver ikke være stratigrafisk signifikant.

Tolkning: Strukturen kan tolkes som rest av et ardsplor. Grunnen til at lite var bevart var den grove undergrunnen. Formen i snitt og fyllmasse lik det overliggende dyrkningslaget underbygger en slik tolkning. Den krokete formen kan antyde at det observerte stykket er starten eller begynnelsen på et ardsplor der arden ble stukket ned eller tatt opp av bakken.

17

Beskrivelse: 25 cm langt, 8 cm bred og 7-8 cm dyp fure. Orienterert nordøst-sørvest. Fyllet besto av mørk kullholdig masse – lik det overliggende dyrkningslaget. Fortsatte inn under hovedprofilen. Avslutning mot nordvest brutt grunnet et steinopptrekk.

Datering: Strukturen lå nedskåret i undergrunnen under overliggende dyrkningslag. Det nederste laget er datert til midten av Førromersk jernalder. Strukturene i undergrunnen er trolig eldre enn dette, trolig bronsealder/tidlig førromersk jernalder. Dersom dette er et ardsplor bør det antas å ha sammenheng med dyrkningslaget og den første dyrkningen av området, og dateres samtidig med dette. Det er viktig å huske at strukturen kan være skåret ned gjennom overliggende lag, og beliggenheten i topp av steril behøver ikke være stratigrafisk signifikant.

Tolkning: Lå under det forhistoriske dyrkningslaget. Dersom dette er et ardsplor bør det antas å ha sammenheng med dyrkningslaget og den første dyrkningen av området, og dateres samtidig med dette.

4 Sammenfattede vurdering

Utgravningen resulterte i at det ble utskilt flere lag fra dagens overflate og ned til steril grunn, som ble tolket som dyrkningslag. Over steril ble det observert et mørkere sammenhengende kull og steinholdig lag. Dette laget ble under Møre og Romsdal Fylkeskommunes tolket som et forhistorisk dyrkningslag. En ¹⁴C datering, som ut fra beskrivelsen i registreringsrapporten må være tatt fra samme lag nær bunnen av bakken, er datert til eldre bronsealder 3375 +/-85 BP

kalibrert alder 1890-1493 bC (Oxcal).¹ Vår datering av samme lag gav en datering til førromersk jernalder. Vegetasjonshistoriske undersøkelser bekrefter ikke at dette laget var et dyrkningslag, men i stede er det indikasjoner på engvegetasjon herfra. Overliggende lag inneholdt derimot klare indikasjoner på beiting og deretter dyrkning. Det er vanskelig å datere overgangene, men 14C datering fra laget med både dyrknings- og beiteindikatorer synes å tidfeste overgangen fra beite til dyrkning til Førromersk jernalder.

I steril grunn ble det funnet ildsteder, nedgravninger og mulige ardspar. Strukturene må ut fra stratigrafisk beliggenhet være eldre enn dateringen fra det nederste av de overliggende lagene, som er datert til førromersk jernalder. Disse funnene viser at det har vært aktivitet på dette stedet i en tidligere fase av førromersk jernalder eller sen bronsealder.

Litteratur

Solem, Thyra 2009: Vegetasjonshistorisk undersøkelse på Hollingen, Aukra kommune, Møre og Romsdal. Makrofossil- og pollenanalyse. Upublisert rapport, top.ark., NTNU, Vitenskapsmuseet.

Mokkelbost, Marte 2008: Innberetning om registrering, Hollingen, Aukra kommune, Møre og Romsdal. Upublisert rapport, Kulturavdelinga, Møre og Romsdal Fylkeskommune.

---

¹ Fra registreringen kommer det fram at den innsendte prøven fra sjakt A er fra lag 4 (lagnummerering fra registreringsrapport) i østlig profilvegg i sjakt A (som ble gravd vekk under vår avdekking). Ut fra plantegning av sjakta og profilsnittet kan jeg med rimelig stor sikkerhet anslå laget til å være fra samme område som lag 6 i vårt profilsnitt 3.

Film 1	Digitale foto			
D-nr	Motiv	Tatt mot	Dato	Fotograf
7165	Oversiktsbilde over området før avdekking	N	04.11.2008	RS
7166	Oversiktsbilde over området før avdekking	N	04.11.2008	RS
7167	Oversiktsbilde over området før avdekking	N	04.11.2008	RS
7168	Oversiktsbilde over området før avdekking	N	04.11.2008	RS
7169	Avdekking med gravemaskin	S	04.11.2008	RS
7170	Avdekking med gravemaskin	S	04.11.2008	RS
7171	Dyrkningslag i plan under avdekking. Vestlig felt.	S	04.11.2008	RS
7172	Dyrkningslag i plan under avdekking. Vestlig felt.	SØ	04.11.2008	RS
7173	Dyrkningslag i plan under avdekking. Vestlig felt.	SØ	04.11.2008	RS
7174	Dyrkningslag i plan under avdekking. Vestlig felt.	SV	04.11.2008	RS
7175	Arbeidsbilde. Opprensing og avdekking. Med Lotten Haglund og Anne Haug.	SØ	04.11.2008	RS
7176	(1) og (2) i plan	NV	04.11.2008	RS
7177	Oversiktsfoto østfeltet	Ø	04.11.2008	AH
7178	Oversiktsfoto østfeltet	Ø	04.11.2008	AH
7179	Oversiktsfoto østfeltet	Ø	04.11.2008	AH
7180	(7) i plan	Ø	05.11.2008	RS
7181	(7) i plan	S	05.11.2008	RS
7182	(7) i plan	V	05.11.2008	RS
7183	(12) plan	N	05.11.2008	RS
7184	(11) plan	N	05.11.2008	RS
7185	oversiktsfoto med tåke	N	05.11.2008	RS
7186	oversiktsfoto med tåke	N	05.11.2008	RS
7187	Profilutsnitt 1	V	05.11.2008	RS
7188	Profilutsnitt 1	V	05.11.2008	RS
7189	(7) i plan. Halvparten tømt	Ø	05.11.2008	RS
7190	(7) profil	Ø	05.11.2008	RS
7191	(13) plan (avskrevet)	Ø	05.11.2008	RS
7192	Oversiktsbilde fra Hollingen gård	N	05.11.2008	RS
7193	Oversiktsbilde fra Hollingen gård	N	05.11.2008	RS
7194	(7) ferdig utgravd	Ø	05.11.2008	RS
7195	(7) ferdig utgravd	S	05.11.2008	RS
7196	(7) ferdig utgravd	V	05.11.2008	RS
7197	Profilutsnitt 2	V	05.11.2008	RS
7198	Profilutsnitt 2	V	05.11.2008	RS
7199	Profilutsnitt 3	V	05.11.2008	RS
7200	Profilutsnitt 3	V	05.11.2008	RS
7201	(7) etter utgravning	Ø	05.11.2008	RS
7202	(7) etter utgravning	S	05.11.2008	RS
7203	(7) etter utgravning	V	05.11.2008	RS
7204	(4) plan	N	05.11.2008	RS
7205	(4) plan	Ø	05.11.2008	RS
7206	(4) plan	S	05.11.2008	RS
7207	Feltet med rim	N	06.11.2008	RS
7208	Profilutsnitt 1	V	06.11.2008	RS
7209	Profilutsnitt 1 uttaksted for pollensøyle	V	06.11.2008	RS
7210	Profilutsnitt 2	V	06.11.2008	RS
7211	Profilutsnitt 3	V	06.11.2008	RS
7212	Profilutsnitt 2 uttaksted for pollensøyle	V	06.11.2008	RS
7213	Profilutsnitt 3 uttaksted for pollensøyle	V	06.11.2008	RS
7214	(14)(15)(16)(17) ardsporrester vestfeltet	Ø	06.11.2008	RS
7215	(14)(15)(16)(17) ardsporrester vestfeltet	Ø	06.11.2008	RS
7216	(1) plan	Ø	06.11.2008	RS
7217	(2) plan	Ø	06.11.2008	RS
7218	(1) snitt	N	06.11.2008	RS
7219	(4) med (12) og (13) profil	NØ	06.11.2008	RS
7220	(4) tildekket	NØ	06.11.2008	RS
7221	Oversiktsfoto fra Hollingen gård	NØ	06.11.2008	RS
7222	(3) plan	N	07.11.2008	RS
7223	(3) profil	N	07.11.2008	RS
7224	(6) plan	N	07.11.2008	RS
7225	(6) profil	N	07.11.2008	RS
7226	(8) og (5) ardsporrester østfelete	Ø	07.11.2008	RS
7227	(8) profil	NØ	07.11.2008	RS
7228	(5) profil	SØ	07.11.2008	RS
7229	(14) profil	Ø	10.11.2008	RS
7230	(15) profil	Ø	10.11.2008	RS
7231	(16) profil	NØ	10.11.2008	RS
7232	(17) profil	SØ	10.11.2008	RS
7233	(2) profil	N	10.11.2008	RS
7234	Profilutsnitt 4	Ø	10.11.2008	RS
7235	Profilutsnitt 4	Ø	10.11.2008	RS
7236	Profilutsnitt 5	Ø	10.11.2008	RS
7237	Profilutsnitt 5	Ø	10.11.2008	RS
7238	Oversiktsfoto vestfeltet	SØ	10.11.2008	RS

7239	Oversiktsfoto vestfeltet	SØ	10.11.2008	RS
------	--------------------------	----	------------	----

D7165.tif

D7166.tif

D7167.tif

D7168.tif

D7169.tif

D7170.tif

D7171.tif

D7172.tif

D7173.tif

D7174.tif

D7175.tif

D7176.tif

D7177.tif

D7178.tif

D7179.tif

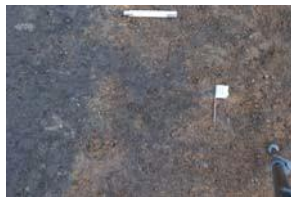
D7180.tif

D7181.tif

D7182.tif

D7183.tif

D7184.tif

D7185.tif

D7186.tif

D7187.tif

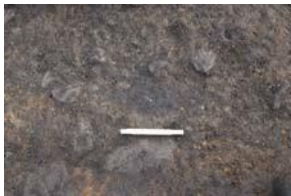
D7188.tif

D7189.tif

D7190.tif

D7191.tif

D7192.tif

D7193.tif

D7194.tif

D7195.tif

D7196.tif

D7197.tif

D7198.tif

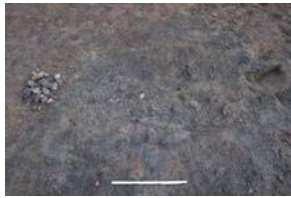

D7199.tif

D7200.tif

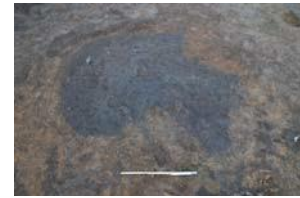
D7201.tif

D7202.tif

D7203.tif

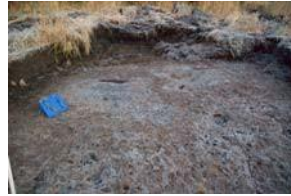
D7204.tif

D7205.tif

D7206.tif

D7207.tif

D7208.tif

D7209.tif

D7210.tif

D7211.tif

D7212.tif

D7213.tif

D7214.tif

D7215.tif

D7216.tif

D7217.tif

D7218.tif

D7219.tif

D7220.tif

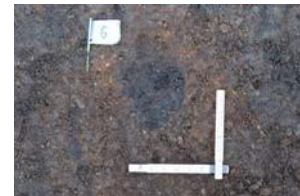
D7221.tif

D7222.tif

D7223.tif

D7224.tif

D7225.tif

D7226.tif

D7227.tif

D7228.tif

D7229.tif

D7230.tif

D7231.tif

D7232.tif

D7233.tif

D7234.tif

D7235.tif

D7236.tif

D7237.tif

D7238.tif

D7239.tif

Funnliste

Alle foreliggende funnnummer er sendt til analyse. Alt prøvemateriell som ikke er sendt til analyse er kastet.

Funnr 1.

Makrofossilprøve fra lag 6 i profil 3 – forhistorisk dyrkningslag.

Funnr 2:

Pollenserie fra profil 3

Tatt ut hver 10. cm fra bunn av profilen. Den nederste prøven fra steril grunn er ikke tatt med (0 cm). Serien består av følgende prøver:

10 cm: lag 6 – forhistorisk dyrkningslag (14C + makro innsendt herfra)

20 cm lag 5 – mulig forhistorisk dyrkningsslag

30 cm lag 5 – mulig forhistorisk dyrkningsslag

40 cm lag 4 – dyrkningslag

50 cm lag 3 – dyrkningslag

60 cm lag 2 – moderne dyrkningslag

Funnr 3:

Trekullprøve fra profil 3 lag 6 – forhistorisk dyrkningslag.

Vekt: 2,1 g.

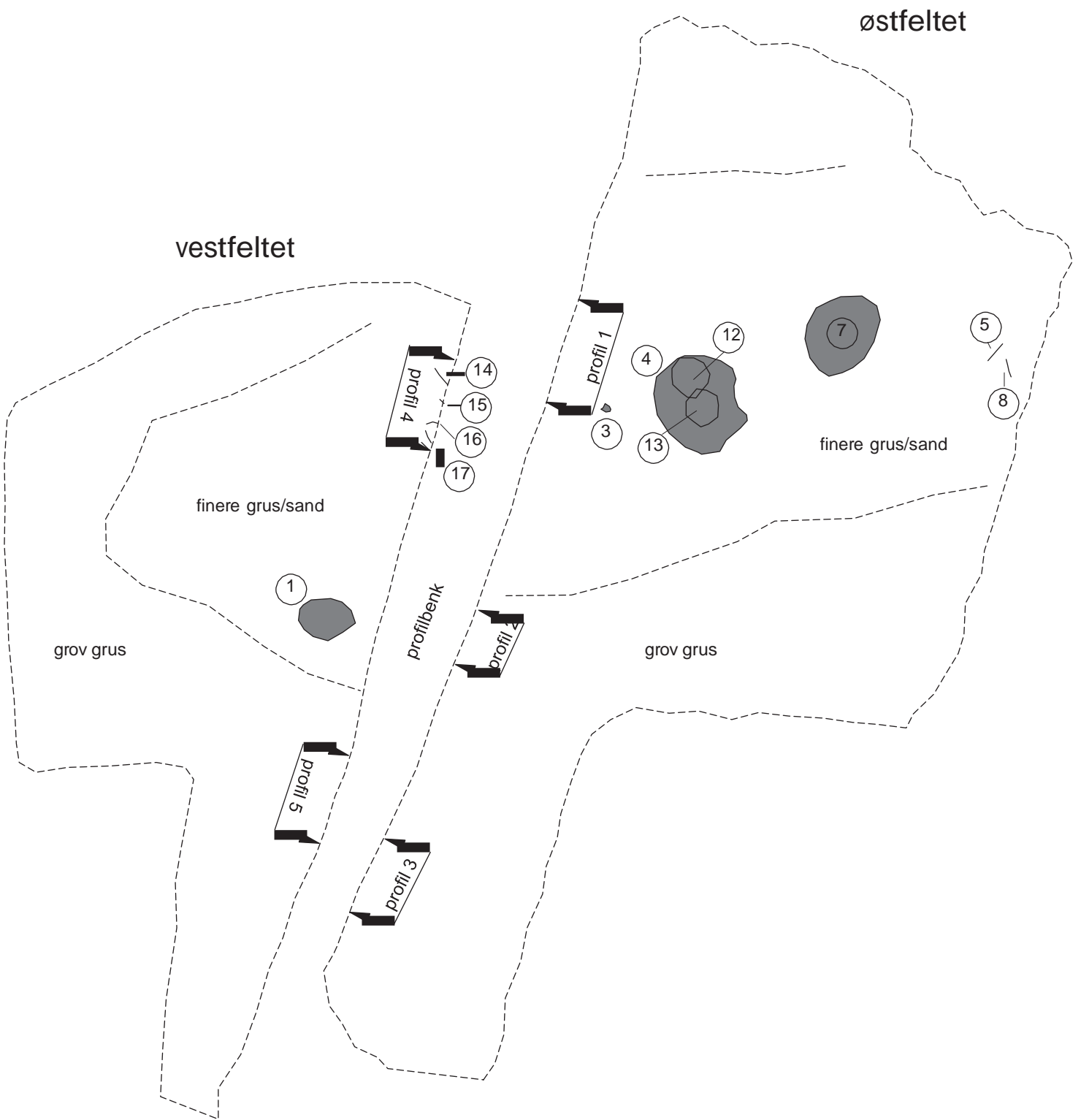
Resultat: 2170+/-40 BP Kalibrert BC345-165 (TUa-7893)

Funnr 4:

Trekullprøve fra profil 3 lag 4 – dyrkningslag.

Vekt: 1,4 g.

Resultat: 2255+/-40 BP Kalibrert BC385-205 (TUa-7894)

- Struktur
- Utgr. omr
- lagskiller i undergrunnen

Vedlegg III.1 Plantegning

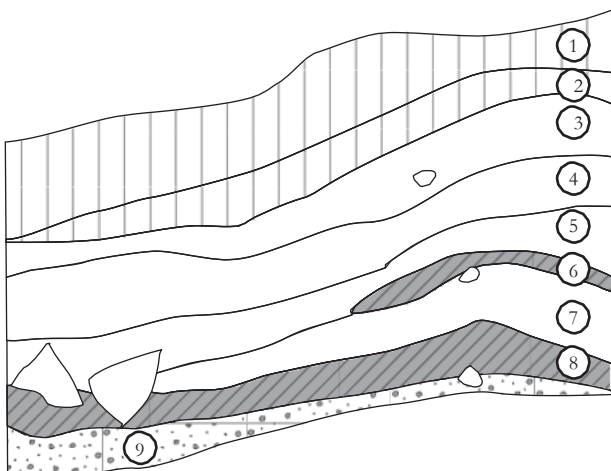
Hollingen gnr 15 bnr 4
Aukra k. Møre og Romsdal

1:100

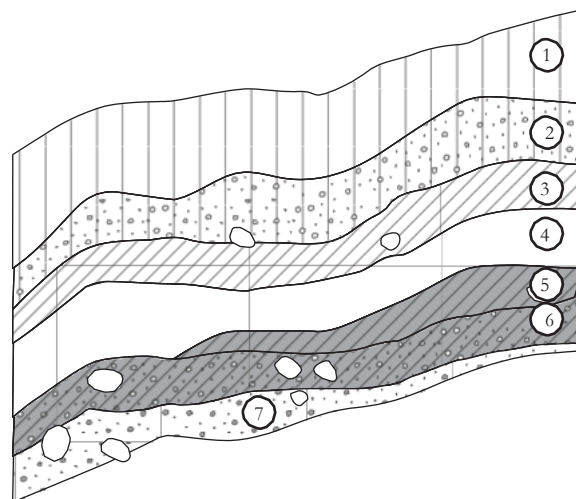
RS09

profil 1

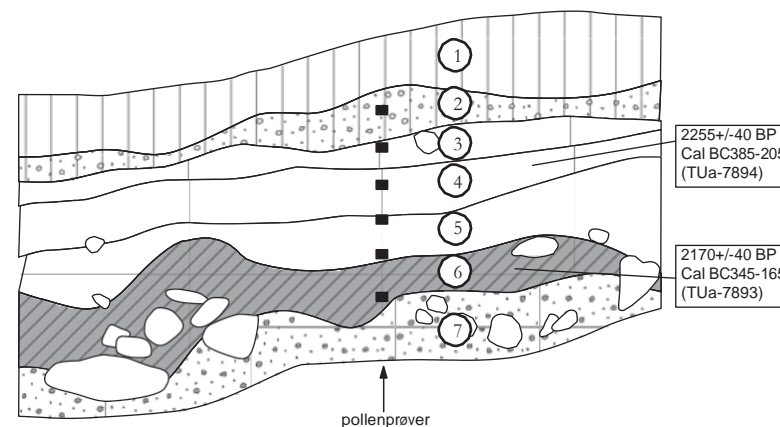
Lag	tykkelse	beskrivelse
1	20 cm	gresstorv
2	10-15 cm	løs sandjord
3	10-20 cm	sandholdig brun silt
4	10-20 cm	fetere sandholdig silt
5	10-15 cm	fet brun silt
6	5-10 cm	fet sand og leireholdig brun silt med noe trekull
7	10-20 cm	Rødbrun fet og sandholdig silt
8	10-15 cm	fet gråbrun kullholdig leire og sandholdig silt
9		rødbrun grus

profil 2

Lag	tykkelse	beskrivelse
1	20 cm	gresstorv
2	10-20 cm	løs jord
3	10-15 cm	brun sandjord
4	12-20 cm	lysere gråbrun silt med noe grus/småstein
5	10 cm	Fet kull og sandholdig silt
6	10-15 cm	Fet kull og sandholdig silt. Inneholder en del småstein.
7		rødbrun grus

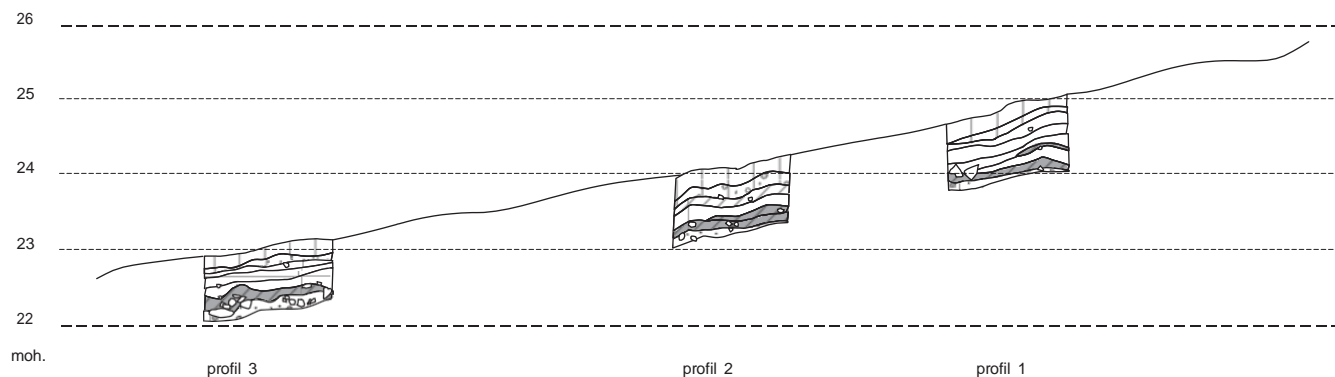
profil 3

Lag	tykkelse	beskrivelse
1	15-20 cm	gresstorv
2	5-15 cm	løs jord med grus og småstein
3	5-10 cm	tørr brun silt
4	10-12 cm	fet klebrig silt
5	5-15 cm	fetere klebrig silt
6	10-30 cm	Mørkere kullholdig silt. Inneholder mye småstein og grus.
7		rødbrun grus

- gresstorv
- sandjord
- fet silt
- fet mørkebrun silt med trekull
- fet mørkebrun grusholdig silt med trekull
- rødbrun grus (undergrunn)

østvendt profil langs hovedprofilbenk 1:50:

Vedlegg III.2 Profilutsnitt 1-3

østvendt profil langs hovedprofilbenk

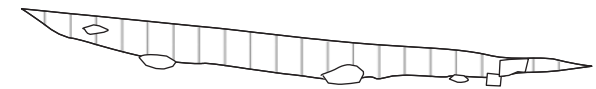
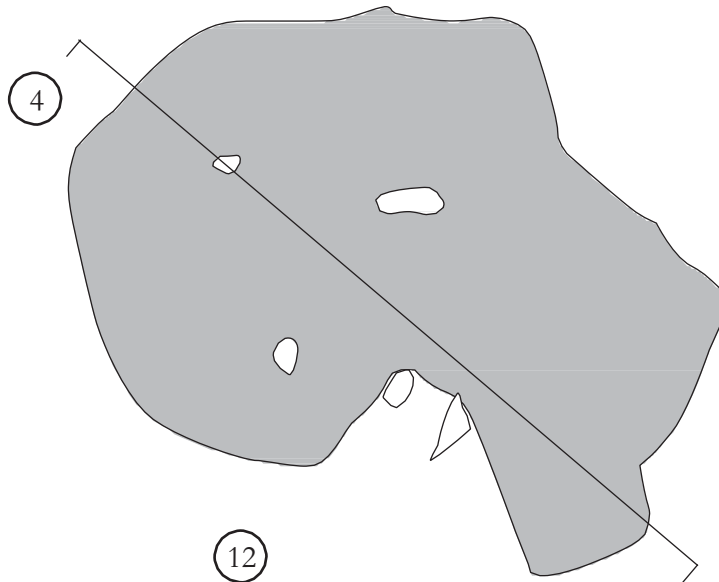
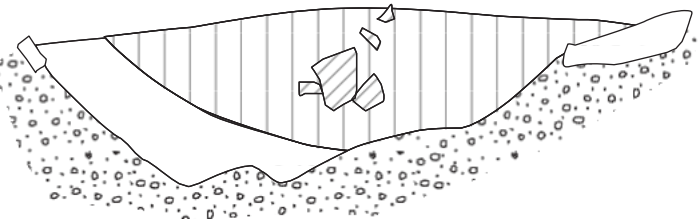
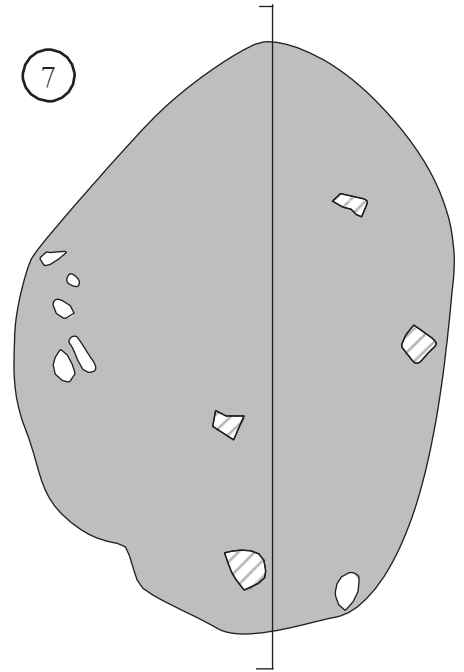
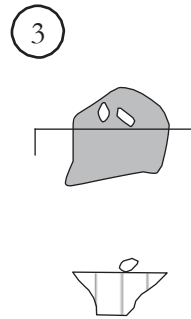
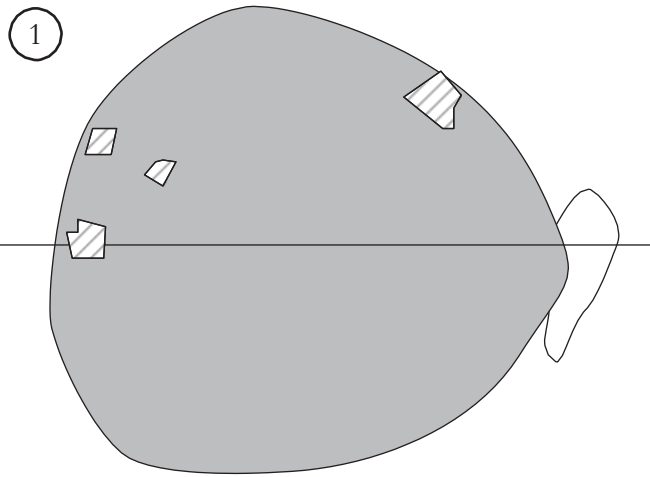
Hollingen gnr 15 bnr 4
Aukra k. Møre og Romsdal

1:20

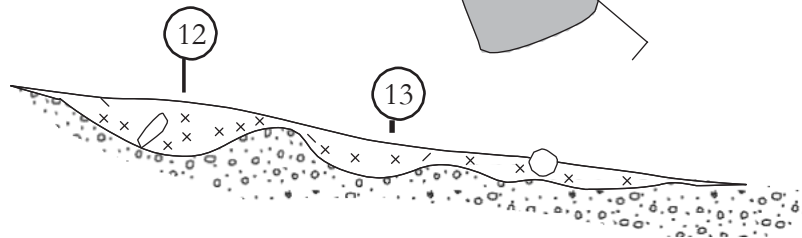
RS09

Symboler:

	Overflate		Kull
	Torv		Kompakt kullag
	Skjørbrent stein		Leire
	Stein, S- en brukes der det er hensiktsmessig		Brent leire
	Sand		Punktanmerkning
	Grus		
	Sandjord		
	Sandjord m / småstein		

Vedlegg III.3 Strukturer

Hollingen gnr 15 bnr 4
Aukra k. Møre og Romsdal

1:10

RS09

0 0,5 meter

Dagbok Hollingsbukta 2008

Prosjektleder: Anne Haug
Feltleder: Raymond Sauvage
Feltassistent: Lotten Englund

Tiltakshaver: Block Watne
Maskinfører: Bjørnar Lie

Hollingen
Aukra kommune
Møre og Romsdal

- 3.11.08 Utreise fra Trondheim. Befaring med tiltakshaver.
- 4.11.08 Avdekking av feltet med maskin. Maskinfører var Bjørnar Lie.
- 5.11.08 Tegning av profiler langs østsiden av hovedprofil. Snitting og tømning av strukturer. Utsetting av fastmerker ved Håvard Buseth.
- 6.11.08 Snitting av strukturer. Uttak av pollenprøver i tre søyler på østsiden av profilbenk. Framrenset mulige ardspar på vestsiden av profilbenken.
- 7.11.08 Tok ut makrofossilprøver fra hovedprofil. Skal brukes for å få ut dateringsmateriale til pollenprøvene. Framrenset mulige ardspar nØ på feltet. Snittet strukturer. Tatt ut prøver.
- 10.11.08 Tatt ut de siste prøvene. Dokumentert profiler på vestsiden av profilbenken.
- Oppmåling med gps. Rydding av feltet og pakking.
- 11.11.08 Pakking og retur til Trondheim. På Vitenskapsmuseet ca kl 13.30.